

Tolkning av Filemon

För er som vill göra er bibelstudie hemma och inte kommer på träffen (vilket är rekommenderat) så ger vi er härmed instruktioner.

Instruktioner till veckans bibelstudie är att tolka texten av Filemon. Vi kommer använda samma texten som förra veckan.

Innan man ska tolka vad vi observerat förra veckan bör man tänka på den historiska bakgrunden. Den historiska bakgrunden är nyckel till att tolka vad texten handlar om. Eftersom boken skrevs under en viss tid med annan kultur och historia kan det vara svårt att förstå om man saknar den kunskapen. Det är som att ta en tidsmaskin tillbaka till deras tid. Då kan man förstå texten så som första läsaren gjort. Tolkning handlar inte om oss nu utan handlar om då. Undvik därför att använda orden, "vi, vår, oss" i ett svar till tolkningsfrågor. Använda orden, "första läsaren, de, dem" istället.

1. Läs den bakgrund informationen och läs de exempel på tolkningsfrågor som finns nedan (under Exempel #1).
2. Titta på dina observationer från förra veckan.
3. Ställ dina egna tolknings frågor som ska komma utifrån dina observationer.
4. Lös sedan dina egna tolkningsfrågor och skriv ner dina svar (Se exempel #2 på höger sida av exempel).
5. Ge alltid referens och verser till varifrån du tagit fakta under svaret.

Bakgrund information till Filemon

Författare: Paulus v.1a

Första läsare: Filemon och församling v.1b, 2

Datering: Tidig 60 talet eller sen 50 talet

Plats: Från Rom eller Ephesus till Kolossai

Brevetstruktur i Nya testament

Namn av författare v.1a

Namn av mottagare v.1b,2

Hälsning v.3

Tackbön v.4-7

Innehåll v.8-22

Sista hälsningar v.23-25

Slavar

- Sågs som egendom och kunde avrättas utan rättegång.
- Hade inte rätt att gifta sig.
- Allt slaven ägde, ägdes av slavägaren.
- Lagen i Torah (5 mos 23:15-16) sa att man inte skulle lämna ut en förrymd slav medan Lagen i Rom krävde att man skickade tillbaka en förrymd slav.
- Onesimus betyder användbar eller nyttig, v 11, v 20
- Det var möjligt att slavar blev sända på uppdrag från sin herre och en del passade på att rymma.

Husförsamlingar

Där samlades man till bön, undervisning, måltider och brödsbrytelse.

Små församlingar var ibland tvungna att ses i hemmen, de använde inkomsterna i församlingen till att ge till det fattiga, köpa slavar fria mm., istället för att köpa byggnader där det kunde träffas. Det nämns flera husförsamlingar i nya testamentet t.ex, Priscilla och Aquilla (Rom 16:5), Nymfas (kol 4:15) och Filemon(v.2).

Arkeologiska källor visar att husen under det första århundradet kunde rymma 20-30 personer och som mest 40-50 personer.

Kolossai

I staden fanns en judisk befolkning. Det förekom ängladyrkan och olika grekiska mysteriereligioner som t.ex. gnosticism. Religionsblandning var vanligt och det förekom ängladyrkan.

Exempel #1

Varför säger författaren det här till de första läsarna? Varför nämns denna person?

Vad betyder texten när den skrivits i dåtid?

Hur har de första läsarna förstått textens betydelse?

Vilka problem kunde de första läsarna haft?

Varför nämns särskilda platser?

Varför använts Motsatsen (Konstrast)?

Varför använts samma ord många gånger?

Exempel #2

Vem? Paulus v.1
 Vem är Paulus?
 Hur kallas han sig?
 Kristi Jesu fånge v.1

Vem? Timoteus v.1

vi har i Kristus. 7 **Din** kärlek har varit
 till stor glädje och tröst för mig, och vår
 eftersom de heliga har blivit styrkta i och
 sina hjärtan tack vare dig, broder. 8 **ppia***,
 Även om jag nu med stor frimodighet
 i Kristus kan befalla dig att göra din plikt, 9 vill jag hellre vädja för
 kärlekens skull. Jag, Paulus, en gammal man och nu en Kristi Jesu fånge, 10 vädjar till dig för mitt barn
 som jag har fött i min fångenskap, ja. 6 Jag
 Onesimus. 11 Förr var han inte till nytta för dig, **men** nu är han till god nytta för både dig och mig. 12 Honom skickar jag nu tillbaka till dig. Det är
 som att sända mitt eget hjärta. 13 Egentligen ville jag ha kvar honom här hos mig, så att han kunde hjälpa mig i ditt tälle när jag nu sitter i fängelse för evangeliets skull. 14 Men

Färg kod av observation:

Vem?
 Kontrast
 Upprepade ord

Kontrast

Förr var han inte till nytta, men nu är han till god nytta v.11

Vem är 'han' i vers 11?

: Man kan veta att 'han' är Onesimus när man tittar närmare på sammanhang. v.10

Tolk.

Varför användas Paulus 'Kontrast' i vers 11?

Paulus visar Filemon att innan Onesimus var kristen var han inte till nytta men nu är han nyttig eftersom han är medlem av samma kropp och ses därför som broder. Onesimus var Filemons slav. Slavar hade inte några rättigheter utan måste hela tiden frukta sin herre och göra sin plikt. Onesimus verkar ha flytt från Filemon och riskerar strängt straff. Filemon kunde döda honom helt lagligt. Nu är han inte bara en slav utan en älskad broder. Detta var en radikal förändring i Onesimus identitet, både hos honom själv och hur han skulle behandlas av Filemon. Från slav till fri!